

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
 UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to "Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік \$40.00, на 6 місяців — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСоюзу \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Геноцид — винищення народу

Англійський нібито фахівець проблеми людських прав в Об'єднаних Націях Бен Вайткер виготовив обширний матеріал, в якому навів дев'ять, на його думку, найбільших актів порушення тих прав, підтягнувши їх під поняття геноциду. За енциклопедичною дефініцією геноцид — слово грецького походження, — це „систематичне знечевування і винищення цілого народу, або національної групи". У популярній енциклопедії „Рідерс Дайджест" зазначається, що класичним прикладом геноциду була політика гітлерівського режиму супроти жидів за Другої світової війни. Названий автор того звідомлення в ООН так і ставить на першому місці геноцид у ХХ сторіччі „остаточну розв'язку" жидівської проблеми, яку придумав хворий Гітлер, який рішився просто фізично винищити весь жидівський нарід у світі. Але Бен Вайткер називає також дальших вісім подібних актів геноциду, між ними: 1) політику апартаїду в Південній Африці, 2) масакру чорних німцями в 1904 році в південнозахідній Африці (теперішній Намібія), яка тоді була колонією Німеччини, 3) українську масакру жидів у 1919 році, 4) масакру етнічної групи гулю в Камбоджі в роках 1975-78, 5) винищення релігійної групи бага в Ірані, 6) масакру вірменів турками у 1915 році.

Турецький амбасадор у ООН запротестував оремому нотою проти приписування Туреччині заміру винищити вірменський нарід. Мовляв, це було повстання вірменів у Туреччині, яке здавлено жорстокими методами — амбасадор цьому не перечесть, — але, мовляв, Туреччина „мала право" боротися проти повстанців, які погрозували розвалом держави. Турки вирізали тоді понад мільйон вірменів і вони їм дотепер цього не забули і час від часу переводять відплатні терористичні атаки проти турецьких дипломатів у широкому світі.

Але ми мали право назвати цього англійського автора такого звідомлення в Об'єднаних Націях „нібито фахівець", бо поставлення на рівню дошки гітлерівського голокосту супроти жидів і Проскурівського погрому в Україні на весні 1919 року, з одночасним промовчанням свідомого і пляного винищення цілої української хліборобської верстви штучним голодом в Україні на початку 30-тих років — це яскравий доказ односторонності того автора і його жалюгідного незнання історії Східної Європи.

Проскурівський погром докладно описав Василь Мудрий своїм спомином, що появився окремою брошурою. Мудрий був в тому часі повітовим комісаром на Поділлі за Української Народної Республіки. Погроми жидів в Україні ще за царату були ділом царської охрани. Расовий національно-політичний антисемітизм був одною з найбільш характеристичних рис російської імперії Романових. Відомо, що жиди були тоді виключені з поселення на корінно-московських землях, в Москві зокрема, а дозволяли їм поселюватися в Україні, — вони не мали доступу до високих шкіл, до урядових становищ і до війська. Проти жидів аранжовано скандальні судові процеси, як процес Бейліса в Києві, з такими абсурдними закладами, що пахнули передньою віччям, як те, що жиди вживають „християнської крові" при випіканні своєї маці. Тому психологічно зрозуміло, що коли большевицька революція широко відкрила щирі двері до державних становищ, до монопольної державної партії, війська і поліції, то жиди масово нахлинули туди. Але й створили цим знову ворожу супроти себе атмосферу, дарма що українська демократична верхівка була вірна партії молодого УНР, яка створила окреме міністерство жидівських справ з міністром жидом та схвалила закон про національно-культурну автономію для усіх меншин в Україні. Погроми робили чорносотенці, провокатори і злочинні елементи, які просто прагнули грабувати майно. Тому Симон Петлюра, який ще як редактор часопису „Українська Жінь" у Москві переклав був російську драму Чіркова „Єврей" на українську мову з надзвичайно приязним супроти жидів Вступом, видав славетний наказ ч. 131 з 20-го серпня 1919 року про платні погроми з загрозом гострих кар для погромщиків. Геноцидом є теперішня політика большевицького уряду, який прагне знити український нарід, перетворивши його в „радянський народ" з російською мовою і культурою. Геноцидом було панування Сталіна з Єжовщиною і іншими періодами масового винищення українців. Геноцидом було панування „райхскомсара України" Еріха Коха, про якого аж тепер заговорили, як про советського агента в гітлерівській партійній верхівці. Про все це англійський „фахівець" від людських прав не знає. І така то й вартість того його еляборату, що його не писав би ніякий совісний і об'єктивний студент якогось коледжу.

Організований в Копенгагені в другій половині липня Балтійський трибунал, який під керівництвом міжнародної комісії розглядав поновлення та русифікацію трьох балтійських країн — Литви, Латвії та Естонії, після зйзнань свідків про сучасне становище в цих трьох республіках, видав маніфест. В ньому стверджується, що СССР під час Другої світової війни в порозумінні з нацистською Німеччиною окупував, приєднав до СССР і колонізував Естонію, Латвію та Литву. Далі на маніфесті мовиться, що в наслідок напливу російських емігрантів ці три балтійські країни затрачують своє національне обличчя, мову, культуру, релігію та виховання. Водночас в маніфесті стверджується, що в балтійських країнах проходить мілітаризація, яка загрожує безпеці для світового миру. Маніфест закликає вільний світ обороняти національні права балтійських країн.

Цікаві дані про русифікацію трьох балтійських країн, і зокрема Естонії та Латвії, дали під час своїх зйзнань два свідки, колишній агент КГБ Лесінський та колишній політичний комісар Комсомолу росіянин Замасціков, що довгі роки жив в балтійських країнах. Лесінський говорив про посилену русифікацію в так званій Латвійській компартії. Латвійський центральний комітет позбавлений права оби-

М.С. МАНІФЕСТ БАЛТІЙСЬКОГО ТРИБУНАЛУ

рати своє керівництво. Вирішне слово, хто має бути першим секретарем, як подали чотириох ЦК-секретарів, має московське Політбюро. Заступником першого секретаря латвійської компартії є завжди росіянин.

Так само і обсядженні посад в латвійському уряді голови Президії Верховної ради Латвійської ССР та назначення всіх керівних постів в республіці вирішувється в Москві, а не в Ризі. Більшість латвійських керівників латвійської компартії довгі роки жили в Росії і майже не говорять латвійською мовою. Офіційною мовою в партії та в уряді є російська мова, по-російськи проходять і пленарні засідання ЦК латвійської компартії. На практиці взагалі не існує будь-якої політичної діяльності латвійської компартії та її ЦК, вони не мають жадних вирішючих прав.

Багато зйзнань Лесінського потвердив колишній політичний комісар „Комсомолу" в Литві, а перед тим в Латвії. За його словами, головною метою обов'язкового військового вишколу латвійських студентів є „буржуазний націоналізм",

тобто натоврування національних традицій та утвердження погляду, що захід маже не цікавиться долею окупованої силою, а „оборонцем та визволителем" латвійського народу. Латвійські студенти своєю військовою службою мусять диконувати поза межами своєї батьківщини.

Замасціков заявив, що він, як росіянин, стверджує дискримінацію латвійців в їхній власній країні. Російська мова щораз глибоше проходить у всі ділянки життя, має пануючу роллю, в дитячих садках, у всіх видних школах, навіть на відтинку пошуків праці та мешкань. Внаслідок припливу росіян та інших слов'ян латвійська населення творить сьогодні всього 53 відсотки, тоді як російська населення збільшилося до 40 відсотків (в 1959 р. — ті числа становили 62 і 30.9 відсотка). Одною з русифікаційних методів в балтійських країнах є будівання великих промислових об'єктів, на працю в яких спроводжують росіян, білорусів та українців.

В наслідок русифікації спостерігається в балтійських країнах велика пасивність молоді в комсомолі.

Ця молодь бойкує советську окупацію, не йде до партії чи на урядові посади. Наслідок такий, що 75 відсотків посад в Комсомолі та на центральному партійному апараті вільності займають росіяни.

Під час нарад Балтійського трибуналу промовці стверджували, що Захід маже не цікавиться долею поневоленних балтійських народів, промовчує це. Ми б до того додали, що він взагалі не цікавиться долею всіх поневоленних Московським царством, давньо вже їх „виписав". Найкращим доказом того можуть бути „ювілейні" Гельсінкські наради, де ні словом не згадано про національне поновлення в СССР. Не згадав про це навіть секретар американського Державного департаменту, який говорив лише про порушення прав людини в СССР та й то при тому згадував лише росіян політ'язнів.

Морська подорож молодих балтійців з Копенгагену до Гельсінкі мало бути демонстрацією, скерованою проти поневолення Балтійських країн. Ця подорож, що закінчилася маніфестацією в Гельсінках, найбільшою мірою подала під обстріл советської пропаганди. А втім, ця пропаганда твердила, що всі ці балтійські маніфестації організували американські агенти з Сі-Ай-Ей, а учасники-балтійці „зрадники свого народу".

З НОВИХ ВИДАНЬ

Д-р Ю. Мовчан

Цінне архівне видання УЛТПА

Недавно з рамени Українського Лікарського Товариства Північної Америки появилось в світ люксово видане шосте число Українського Медичного Архіву, присвячене 110-річчю Наукового Товариства ім. Т. Шевченка та лікарям-меченатам НТШ.

Чому саме НТШ і українські лікарі? „Тому, — пише в своїй передмові невтомний і довголітній архівар УЛТПА д-р Павло Пундій, — що Українське Лікарське Товариство мало свій початок, як секція НТШ, 90 років тому, коли в 1893 році (в тому самому році, коли наша „Свобода" почала свій вихід! — Ю.М.) створилася Математично-Природописно-Лікарська Секція (МП ЛС-НТШ), яка почала видавати лікарські наукові видання — спочатку лікарські збірники, а потім лікарські вісники".

Хоч з того часу минуло вже 90 років, проте тісна і вже традиційна співпраця між українськими лікарями та НТШ аж ніяк не послабилася. Кращим доказом цього є те, що з нагоди 110-ліття НТШ УЛТПА, яке об'єднує понад тисячу лікарів — ухвалило звернутися до своїх членів аби вони всі стали членами-прихильниками НТШ. (З подібним закликом до своїх членів звернулося було також ще, правда, молоде Об'єднання „Бар" Українсько-Американських Адвокатів. Як доречно завважив голова НТШ д-р Ярослав Падох, вищезгаданий ухвалив нагадують великий історичний прецедент гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного, який біля триста шістьдесять років тому вписався разом з усім козацьким військом до Київського братства, яке згодом перемістилося в Могиллянську Академію. (Ст. 26 „Збірника").

Але слова без діл — мало що варті. Про це добре усвідомлюють наші лікарі і тому, розуміючи, що без належної матеріальної підтримки жадне наукове товариство не зможе виконувати свої завдання, вони вирішили щедро й негайно допомогти фінансово своєму підоплічному. І найщирішим з цих жертводавців став наш відомий лікар-громадянин з Чикаго д-р Петро Мошук. 5-го листопада 1983 року в ході святкування ювілею НТШ в Нью Йорку д-р Мошук, репрезентуючи УЛТПА як його попередній голова, заявив, що він та його дружина — також лікар за фахом Ольга, дають на наукові потреби Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка 100,000 доларів. Якщо не брати до уваги найперших месенатів — Василя Семирченка та Павла Пелехіна, які в середині минулого століття діяли за зручання Т-ва ім. Т. Шевченка (так спочатку називалося НТШ) дали по 100,000 рублів, то дар д-ра Мошюка

(Закінчення на стор. 3)

Іван Боднарчук

ДО ІСТОРІЇ НІМЕЦЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ В УКРАЇНІ

леласники спроводжували їх на підставі розпорядку Марії Терези та Йосифа II. Статистика подає, що в 1816 році було в Східній Галичині 8,025,625 населення, а в тому, 64,543 німців. У східній Україні масово поселили німців цариця Катерина II. В другій половині ХХІІІ ст. царський уряд запрошував німців поселитися над Волгою в районі Саратову. Ці німці мали свою „советську німецьку республіку" від 1917 до 1941 року.

Німецькі поселенці в Україні й на Сході Європи зберігали свою мову, традиції і звичаї, які колись принесли з собою з-над Райну. Очевидно, в їх мові відбилися деякі впливи української, польської, російської та інших мов. Д-р Юліан Кример у „Zeitschrift für Ostforschung" 1974 цитує 240 слів українського й польського походження, які увійшли в розмовну мову німецьких колоністів в Галичині. Польська влада намагалася за всяку ціну їх сполучити й це їй до деякої міри вдалося. Але в загальному німці в Галичині зберегли до кінця своє національне обличчя. Іхня доля під польським режимом була подібна до нашої. Як і українцям, довелось німцям пережити своєрідну „лацифікацію", коли прийшла німецько-польська вій-

на. Вже 2-го вересня 1939 року польська поліція арештувала чимало німців і затримала їх до Берези Картузької. Поліція і війська перевели туди туди по хатах, розширюючи дахи й нищачи майно. Розривала подушки й мішала пір'я з мукою і молоком, примушувала молодь, щоб серед села розпалювала вогонь і вони наполяла німецькі книжки, співаючи „Ще Польська не згінєла".

У Мюнхені 1974 року появилася книжка: Peter Huber „Bekersdorf, eine deutsche Kolonie in Galizien". Написав її колишній німецький колоніст із Беркерсдорфу в Підгаєччині. Німці з Наддніпрянськи поселилися там же в 1782-1784 роках. Назва громади пішла від прізвища землевласника Юстині Бекера, яка допомогла заснувати два німецькі поселення — Бекерсдорф і Юстинівку, але німці поселилися тільки в Бекерсдорфі, а Юстинівка була заселена українцями й поляками. Читачі спомини Губера, знаходимо в цій праці багато місць, які є ідентичні з переживаннями й епопеею українських скитальців після Другої світової війни. Своєю працею назвав Губер хроном про стару свою „батьківщину" Галичину. Як сам каже, спонукала його писати туга за місцем його народження Бекерсдор-

фом і бажанням виконати свій довг супроти молодшого покоління, щоб оно знало, „як ми туди потрапили і як ми там жили". Губер із своєю дружиною Надією (Головко) об'їхав ЗСА й Канаду, збираючи матеріяли до своєї другої книжки „Родоводи німців Бекерсдорфу". У цій справі він навіть відвідав Едварда Шраера, генерального губернатора Канади, батьки якого також родом із Бекерсдорфу.

„Нас, українців, деколи просто зворушують спогади про стару батьківщину". Він пише, що „такої чистої і доброї води немає, як була в Бекерсдорфі". Він похвально висловлюється про наші самостійницькі аспірації і розвиток кооперації. Він цікавиться своїм місцем народження по нинішній день. Згадує, що отримав лист від приятеля з Новосілки, в якому той згадує, що з колишньої німецької колонії в Бекерсдорфі большевики зробили колгосп, а залишили костюл. Ряд колишніх земляків у листах до Губера висловлюють свою тугу за Бекерсдорфом, за подихом пшеничних лавів і за тамошньою володо, якої не може їм заступити найліпше німецьке вино.

Коли в 1939 році Західню Україну зайняли совети, то за умовою з 16-го листопада 1939 року між Німеччиною і СССР усі родини т. зв. фольклорисерів мали згодушуватися до повороту до Райху. Німецькі колоністи

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Лоза

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

VI

У Біблії Ульяна Кравченко написала повість під назвою „Марта" і в 1883 році встала її до редакції журналу „Зоря". Це саме у „Зорі" став працювати Іван Франко, і редактор Партишкий передав рукопис повісти Іванові Франкові для прочитання і оцінки. Через необережність Ульяна Кравченко вклала до рукопису листок з віршем, що починався словами: „Згадай мене, милий". Ось цей вірш в цілості:

Згадай мене, милий, та згадай весною,
 Як перша фіялка до тебе всімніть:
 Фіялкою тямши — квітуча запашною
 Ти мого задовку... Ох, і досі сниться...

Згадай мене, милий, та згадай весною,
 Як вельми пісню солов'їя зичи!
 Колись добу стив ти вітав зі мною:
 Як він любить весну, ти любив мене...

Згадай мене, милий, вечером весною,
 Як лиш заморозить зорі із небес!
 Колись в таку пору думкою одною
 Ми летіли в ширство любови... чудес...

Згадай мене, милий, згадай мене літом,
 Як синецький блават у житах цвіте:
 Моя у твої вічі, за твоїм притомом
 Я у тих дивлюся; ох, та це ж не те!...

Згадай мене, милий, та в пору осінню,
 Як вітер по полі в'їлий лист несе!
 В такій час мені ти про любов незмірно
 Говорив, про щастя... Ох, і де ж не те все?

Згадай мене, милий, та згадай зимою,
 Як білим коверчем вкрилась земля,
 І влітку криє вона пеленою...
 А що ж ти... Ох, весно, юносте моя!

Вам працювати на тім полі і то працювати систематично, витривало..." (Цей малий уривок з обширного листа написаного 14-го листопада 1883 р., взято з праці Ірени Кніш — „Три ровесниці", стор. 29-30).

З листом Іван Франко — як була згадка — повернув Ульяні Кравченко справленого вірша „Чия вина?" з такою допискою:

„Заснало Вам на карточці Вашу поезію, перероблену трошки під зглядом форми. Побачите самі, порівнюючи з оригіналом, що я, як лиш можу і вмію, стараюсь не зтерти Вашої мислі, не здути того ніжного золотого пилку, котрий мов легкою мрякою облягає Ваше почуття, вилите на папір. Конечно я надіюсь, що ви швидко й самі так запануєте над формою, що не буде потребувати поміч від такої незручної руки як моя" (Там же, стор. 32).

Повість „Марта" таки не побачила друкарських черенок. Затратився навіть її рукопис. Слід, однак, сподіватися, що поміщений у повісті автобіографічний матеріал був пізніше використаний в інших автобіографічних психанях, а особливо у „Хризантемах", де авторка вступав під ім'ямем Марта. Мартою хотіла себе Ульяна Кравченко назвати в іншому псевдонімі, а саме Марта Гофман. Гофман — це прізвище її бабуні по батькові.

Так започаткувалося знайомство Ульяні Кравченко з Іваном Франком — підтримуване довголітньою перепискою. Усіх листів Ульяні Кравченко до Івана Франка зберглося 29. Останній лист написаний 1898 року. З цих останнім листом переслала Кравченко Франкові вірш „Спогад". Був це спогад про зустріч з Іваном Франком у Бібрішівській 1884 року. Не була це перша зустріч. Перший раз відвідав Франко Ульяну Кравченко в грудні попереднього року, обмінюючись перед тим кількома листами. Ульяна Кравченко зазначає, що після перших відвідин зміст дальших Франкових листів мінняється. Перші листи, — ніде правди діти, — були досить різкі. Франко дивився на Ульяну Кравченко лецо — як то кажуть — згори. Тепер, за висловом самого Франка, почав він влізати в інші, ніжні струни. Немас сумніву, що у Івана Франка були відносно Ульяні Кравченко подружні плани. Чому не дійшло до подружжя — це таємниця.

(Закінчення буд.)

У НЬО ЙОРКУ СКУПЧИЛОСЯ 33 відсотка всіх зголошених хворих переважно чоловіки гомосексуалів і доживаючих наркотики, на загрозу життю життя хвороби „АІДС“ (смертність від якої становить понад 50 відсотків), і тут, в Нью Йорку розгорівся справжній бій з приводу допуску дітей, заражених цією хворобою (ших дітей є ще дуже мало), за шкільні парти в публічні школи міста. Офіційні міські чиновники схильні заперечувати батьків здорових дітей, що нормальні, не інтимний контакт здорових дітей з хворими не заразить цих учнів, але перекачані батьки заперечують погляд адміністраторів, кажучи, що раз вірус хвороби „АІДС“ є в усіх рідинах організму, включно з слюною і сльозами, — то посправжньому убереттись здоровим дітям від можливого захворювання на цю хворобу не так легко, як це здається офіційним чиновникам. Самі ці чиновники, — пишеться в „Нью Йорк Тайме“ з 30-го серпня, — твердять, що в разі кровотечі (наприклад, розбитий ніс), треба до хворої дитини на „АІДС“ йти в гумових рукавичках, а тих дітей, які можуть кусатися, такі слід лавати до „більш обмеженого догляді“.

Д-р М. Кушнір — нова українська лікарка в Нью Джерзі

З великою приємністю зустріємо і вітаємо в нашому професійному колі ще одну українську лікарку д-р Марту Кушнір, яка закінчила медичні студії в Гвадалагарському університеті й 8-го червня ц.р. одержала диплом доктора медицини.

Д-р Марта Кушнір

Марта народилася в Нью Йорку в родині д-ра Юрія і Віри Кушнірів. Її батько Юрій був доволитим членом Головної Управи та головою УЛТПА. Після закінчення народної школи Елізабет Сімон в Нью Йорку Марта вчилася у католицькій середній школі Сейнт Урсула, яку закінчила в 1977 році. Передмедичні студії закінчила в 1981 році в Мангеттен коледжі й одержала ступінь бакалавра в біології.

В часі студій була вона активною в українському студентському клубі, а також працювала фоторепортером для студентського журналу „Мангеттен Коледж“.

Після закінчення передмедичних студій Марта Кушнір поступила на медичний факультет в Автономному університеті в Гвадалагара, Мехіко.

Крім медичних студій, Марта закінчила школу українознавства при парафії св. Миколая в Йонкерсі, Н. Й., та брала активну участь в українському Пласті. Вона перейшла численні вишкільні табори та закін-

чила Школу булавних і кілька разів працювала в булавних таборів в часі літніх вакансій. Тепер вона належить до відомого пластового куреня „Ті, що греблі рууть“.

Д-р Марта відбуває тепер одnorічну лікарську практику в Фремінгем Юніон шпиталі в Бостоні, Масс.

Батькам д-р М. Кушнір належить признання за те, що вже другу свою доньку скерували на лікарську професію. Новий градуант д-р Марти бажаємо якнайкращих успіхів в її професії та щасливого майбутнього.

Д-р Марта Кушнір є членом 8-го Відділу УНСОюзу в Йонкерсі.

Д-р П. Пундій

СИН КЕРІВНИКА шпигунської сітки на користь ССРС Джана А. Вокера, мпл., Майкл 22-річний матрос з авіаносця „Німець“, заарештований у травні разом з батьком, вуйком Артуром Дж. Вокером та ще одним знайомим — Джеррі А. Вітворт, тепер переведений з тюрми в Меріленд до тюрми в Петербурзі у Вірджинії, бо в попередній тюрмі його тримали в одиночній камері хоч для харчування й розваги він був серед загальних інших в'язнів. Суд над молодим шпигуном відбудеться під кінець року. З чотирьох заарештованих шпигунів засуджено тільки Дж. А. Вітворта, решта чекає ще на суд.

Вступайте в члени УНС

1-й УКРАЇНСЬКИЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ ШТАТНИЙ БАНК «ПЕВНІСТЬ»
повідомляє, що
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
відбудуться в СЕРЕДУ, 11-го ВЕРЕСНЯ 1985 р. о годині 7-й вечора в Аудиторії Дому СУМ, 2457 Вест Чикаго вул.

ПРОСИМО ВСІХ ВШ. ЧЛЕНІВ ДО УЧАСТІ В ЗБОРАХ.

БІЛАНС на день 31-го травня 1985 (без центів)

АКТИВИ:	
Позики реальності	\$59,146,205
Позики забезпечені вкладами	1,125,342
Позики на квартиру	443,961
Інші позики	937,476
Вклад до Федерального Банку	504,000
Готівка	1,716,722
Державні й інші інвестиції	35,661,116
Будинки, земля, устаткування	1,472,849
Посипість у Берлінгтон	161,608
Посипість у Ролінг Медовс і Чикаго (під будову)	155,000
Наперед заплачені рахунки	192,896
Інші посипісті	164,493
Разом активи:	\$101,681,668
ПАСИВИ:	
Вклади	\$89,861,469
Вплати на покриття податків	996,888
Федеральний Банк — позика	2,290,886
Містові моргеджі	1,378,244
Видатки до заплачення	784,981
Нарахована дивиденда на сертифікатах	587,900
Резерва й нерозділений дохід	5,781,300
Разом пасиви:	\$101,681,668

Д-р Юліян Е. Кулєс в.р. Президент
Дмитро Багрієв в.р. секретар
д-р Павло Надзікевич в.р. Голова Дирекції

1st SECURITY FEDERAL SAVINGS BANK
DRIVE UP CALN STATION WALK UP
820 North Western Avenue Chicago Illinois 60622 (312) 276-4144

Український Музичний Інститут Америки, Інк. Відділ в Ньюарку, Н. Дж.
МУЗИЧНЕ ДОШКІЛЛЯ
під проводом
Марти Шлемкевич-Савицької
Початок навчання: понеділок, 9-го вересня. Лекції від понеділка до п'ятниці, 9-12 год. Зала при Лютеранській церкві, 41-ша вул. і Проспект Авеню, Ірвінгтон, Н. Дж. (біля Народного Дому)
Вписи — тел.: (201) 276-3134

Цінне...

(Закінчення зі стор. 2)

льне право вимагати від управи НТШ дати звіт — як саме ті фонди використовуються або будуть використані, на які саме наукові потреби і т.д.

Крім документальних матеріалів про меценатів, на 204-ох сторінках великого формату цього збірника поміщено також інші матеріали, які можуть бути цікавими не тільки для лікарів, але й не-лікарів. Поруч оригінальних дописів про ХХ науковий з'їзд українських лікарів у Чикаго 1983 року, біографічних нарисів про молодих наших лікарів, дентистів, фармацевтів та споминів про українських лікарів, які вже відійшли від нас, бачимо тут статті також нашого достойного „короля українського журналізму“ Івана Кедрина. Про що тут лише настільки величезний матеріал не тільки журналіст, але й в не меншій мірі громадський діяч?

У статті „Наука й політика“ (ст. 5) звертаючи увагу читача на те, що „найпершою ознакою самобутності нації є — за твердженнями всіх соціологів — мова“. І Кедрин пише: „Тому воно сталося не випадково, що вже за Першої світової війни, коли російські війська зайняли Львів, одним з перших актів російського генерал-губернатора була заборона Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, закрита його величавої бібліотеки і закриття її книгарні у Львові на Ринку ч 10“.

У своїх статтях „Як постоїть та „Новий дім НТШ“, д-р Роман Осінчук подає деякі цікаві деталі з історії НТШ. Виявляється, що, прибувши з Європи до Нью Йорку в січні 1947 року, вже восени того ж року в порозумінні з кількома іншими новоприбульцями було вирішено створити американську філію НТШ. „Тоді мої перші кроки, — пише він, — були до „Свободи“, до її гол. редактора д-ра Л. Мишуги, з яким я раніше раз зустрівся в краю... І хоч це був для мене особисто час незвичайно важкий, без праці та без цента при душі, бо лише дружина якось приладково „чорною“ роботою як-так забезпечувала наше нужденне життя, я постановив нострифікувати свій лікарський диплом та почав днями й ночами приготуватися до вимаганого тоді іспиту з англійської мови, а пізніше до іспиту з медицини“.

І не зважаючи на такі перші аж ніяк не легкі кроки життя на землі Вашингтона, д-р Осінчук із своїми кількома приятелями та колегами все ж таки знайшли час, аби вже 29-го жовтня 1947 року скликати збори, на яких відомий наш історик д-р М. Чубатий поінформовав про відновлення НТШ на еміграції — спочатку в Німеччині, а пізніше в ЗСА. На тих зборах присутні одноголосно були обрали першу управу НТШ в ЗСА, до якої ввійшли: проф. М. Чубатий — голова, д-р Р. Осінчук — секретар та о. Л. Чапельський — скарбник.

Мирслав Семчишин у статті „НТШ і його роль в українській інтелектуальній історії“ (ст. 21) зазначає, що НТШ „з'явилася на українській національній сцені саме тоді, коли надніпрянська Україна опинилася в жорстоких кліщах Москви — горезвісного валуєвського указу (1863), а згодом ще гіршого емського (1876), метою яких було спершу спаралізувати, а потім знищити в самих основах українську мову, культуру і взагалі самобутно українську духовність у всіх її проявах“.

На сторінках 116-123 збірника знаходимо велику

статтю „Справжній винахідник проміння „Х“, в якій автор Юрій Гриняк (проживає в Чехо-Словаччині) знов порушує т. зв. проміння „Х“, або, як у багатьох країнах більш популярно його називають, проміння Рентгена. На думку Гриняка, винахідником проміння був не німецький фізик Конрад Рентген, але наш світової слави вчений (родом з Грималова) професор і доктор фізики Іван Пулюй. Ше 1971 року Ю. Гриняк в Лондоні був видав 112-сторінкову книжку українською мовою „Проф. д-р Іван Пулюй — винахідник проміння „Х“, в якій детально і на конкретних прикладах з ілюстраціями доводить, що замість „проміння Рентгена“, світ повинен би говорити і писати „проміння Пулюя“. Хоч після виходу цієї книжки ця тема була порушувана не тільки в українській, але і в іноземній (напр., австрійській) пресі, проте жадних реальних наслідків це не дало. На це, звичайно, були і свої причини. Поперше, сам Пулюй чомусь не робив жадних старань аби винахід проміння був пов'язаний з його іменем як винахідника. Нічого не робили і не роблять в цій ділянці також його сини та дочки (а їх він мав 16). Подруге, навіть якщо б хтось дійсно робив якісь великі старання щодо „відновлення“ проміння „Х“ від Рентгена для Пулюя, то доки Україна буде поволенована і не буде самостійною, доти з того відновлення напевно нічого не вийде. Але що можна і краще нам же тепер треба зробити — це видати книжку Ю. Гриняка бодай двома мовами — англійською та німецькою. Чому б за це важливу справу не взялися медичний або фізико-математичний секції НТШ? Гроші є, а якщо забракне — громадянство напевно без надуми докине ще.

Повний і добре написаний життєпис найславнішого українського лікаря першої половини ХХ століття читачі знайдуть у статті д-ра Павла Пундія — „Проф. д-р Маріян Панчишин — його життєвий шлях та заслуги“ (ст. 131-134).

Д-р Володимир Пасіка з Торонто в статті „Книжкова галерея“ (ст. 150) подає про сумні факти катастрофального зниження зацікавлення української спільноти українською книжкою. „Відомий письменник Іван Колєска — пише д-р Пасіка — одного разу оповів про такий факт: український хлопець в Канаді писав листа до св. Миколая і просив, щоб той прислав йому якусь книжку тому, що „у нас дома є тільки дві книжки — телефонічна та чекова“.

Хроніку з'їздів УЛТПА подає на сторінках збірника пресовий референт д-р Пилип Демус.

Є ще багато інших цікавих та актуальних матеріалів у збірнику, як напр. „Советські психіатри під обстрілом“, „В психіолікарнях ССРС“, „Ще про політичний акт заплянування народо-вбивства“ (про голод в Україні 1932-33 рр.) д-ра Анаталія Лисого, „Український лікар і гуманізм“ д-ра Романа Сухого, матеріали славновісного „шпаргаліяра“ з філадельфійської „Америки“, письменника, журналіста, історика культури та театрознавця д-ра Григора Лужницького, д-ра Христі та інж. А. Нечвидів та ін.

Іменний показник для збірника зробив д-р Маріян А. Панчишин — секретар Архіву та бібліотеки УЛТПА — син проф. д-ра Маріяна Панчишина.

До історії...

(Закінчення зі стор. 2)

жиль здебільшого у згоді й навіть приязні з українцями, тому Губер пише, що коли валка перезділа через Новосілку, то українське населення плакало й говорило: „Коли нема господарів, то не треба ділів“. Губер із великим жалем переповідає епопею свого існування. Він каже, що коли колоністи покидали село, то сусіди плакали за ними й церковні дзвони дзвонили. Коли колоністи приїхали до Райху, тамашні німці були чужими для них. Батько автора жалівся, що там ніхто не здоровкається словами „Слава Ісусу Христу“, як колись у Бекерсдорфі.

У репатриційній комісії у Львові працювали проф. Ганс Кох, Мюллер і ряд інших осіб, яким сказано, що до візду можуть приймати й українців, яким грозила небезпека від большевиків за громадсько-політичну діяльність. Від грудня 1939 до лютого 1940 року з Галичини репатровано 55,000, а з Волині 64,000 німців. До комісії зголошувалися й поляки, а навіть жиди.

Німці під советською владою мали т. зв. надволянську республіку, але Сталін наказав її зліквідувати, а надволянських німців виселити, як небезпечний елемент і „коляборантів“ Гітлера. В 1964 році тих німців регабілітовано, але не дозволено їм вернутися над Волгу, в район Саратова, де колись вони жили. Найбільша кількість виселених надволянських німців перебуває в центральній Азії: в Киргизії, Таджикистані й Казакстані. Теперішній уряд Німеччини хоче досягнути відпущення на Сході, щоб улегшити долю земляків, які опинилися під комуністичною тиранією. А вітм, Аденауер часто говорив, що німці мусять зрозуміти наслідки програної війни.

РЕЧНИК АМЕРИКИ на конференції, що якраз тепер відбувається в Женеві, Швейцарія, голова Агенції контролю зброї і розробника Кеннет Л. Едлеман, сказав, перед представниками приблизно 90-ти держав (зі 130-ти держав, які в 1968 році підписали договір про превенцію розповсюдження по світі ядерної зброї), що ЗСА їй дали будуть переведити підземні ядерні дослідні, включаючи чий вибухи під землею, не залежно від заперечень проти цього багатьох країн, представники яких з'їхалися на цю конференцію.

ПРЕЗИДЕНТ РЕГЕН дораджує Конгесові, з огляду на мотивів, не ухвалювати підвишки в платнях для двох мільйонів федеральних цивільних працівників наступного року. А беручи до уваги конгесову ухвалу заморозити в загальному всі видатки Федерального Уряду на наступний рік, можна вже тепер казати, що платні працівників не збільшать у згаданому часі, і не буде перший раз від часу закінчення Другої світової війни, що таке станеться.

Об'єднання Мистців Української Сцени ОМУС у Філадельфії, Па.
повідомляє, що у Філадельфії померла 19-го липня 1985 року

ГАЛИНА БУТОВСЬКА
з дому Гольбурґ-Петлюшенко-Кропивницька,
сестра корифеїв сцени Мариненків, народжена 25-го липня 1891 р. в Маринівці (Україна)
Покійна була артисткою опери і драми, в театрах: Садовського, Саксаганського в Станіславові ім. Івана Франка, в опері: Дніпропетровськи, Вінницькій.
Сп. п. Галину Бутовську похоронено 22-го липня 1985 р. на цвинтарі в Бавнд Бруку Н. Дж.
Управа ОМУС

о. ЄВГЕН БОБОВНИК
колишній диригент хору богословів Богословської Академії у Львові та інших церковних та світських хорів, ду і стартер багатьох парохій в Україні і Канаді

ВІНЧА ІОМУ ПАМ'ЯТІ!
У глибокому смутку: донька — ВІРА з родиною донька — НАДІЯ з родиною в Україні сестра — ОЛЬГА в Україні сестра — МАРІЯ з родиною брат ЗЕНОН з дружиною швагер — д-р ЯРОСЛАВ з родиною та бличча і дальша Родина

РОМАН ПАВЛІЧКО
ПАНАХИДА і ПАРАСТАС відбулися у понеділок, 2-го вересня 1985 р., о 7-й год. вечора в похоронному заведенні Павла Гаріса в Рочестері, Н. Й.
СЛУЖБА БОЖА відправилася у вівторок, 3-го вересня 1985 р., о год. 9:30 ранку в церкві св. Йосафата в Рочестері.
ПОХОРОН відбудеться в середу, 4-го вересня 1985 р., о 2-й год. по пол. на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гамлтонбургу, Н. Й.
В глибокому смутку: дружина — ІРЕНА син — ЮРІЙ з дружиною АННОЮ з дому ЛЕНЦІК кузен — ІВАН і ГАЛИНА ПАВЛІЧКИ з дітьми кузен — ДМИТРО і МАРТА ПРИСТАЙ з дітьми свати — д-р ВАСИЛЬ і ЛІДІЯ ЛЕНЦІКИ з дітьми друзі — БОГДАН і ЛІДІЯ ХОМ'ЯКИ з дітьми та Родина в Україні

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додому.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика зубів ісен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім дзвінком.

Адреса у Мангеттен: ROCKEFELLER CENTER 630 5th Avenue, Room 1803 New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue Forest Hills, N.Y. 11375 (712) 459-0111

Під патронатом **СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ** фільм „УКРАЇНА В ОГНІ“

який охоплює все минуле України — від княжої доби до сьогодні, знаходиться в кінцевій фазі продукції.

Однак фільм вимагає для закінчення додаткових фондів. Просимо наше громадянство допомогти нам фінансово закінчити фільм.

Фільм „Україна в Огні“ — це найбільша сила, яка покаже в правдивому світлі образ України. Дамо змогу, щоб фільм був в бібліотеках, університетах, і наша молодь мала доступ до нього.

Тому наше громадянство повинно мати більше виробування до цього фільму, який заступить голокост України.

Імена жертводавців будуть відзначені у фільмі та у пресі.

Ярослав Кушнік, фільмовий продуцент
Пожертви просимо вислати на адресу: FILM FUND for "UKRAJINA V OHNI", No. of Account 9965 Self Reliance (N.Y.) FCU, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Школа Українознавства при ОУА „Самопоміч“ в Нью Йорку
подає до відома, що
НАВЧАННЯ
в новому Шкільному Році 1985/86 РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ
в суботу, 7-го вересня 1985 року
СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА при 7-й вулиці в Нью Йорку, Н. Й.

- Збірка всіх учнів по класах о год. 9-й ранку.
- Навчання після Служби Божої триватиме до год. 12-ої дня.
- Вписи нових учнів від 1-ої до 12-ої класи, як також передшкільня відбудуться в першу суботу місяця вересня в канцелярії Школи (вхід Т. Шевченка Плейс) між 6 і 7 вул.

При Школі існує рівнож СВІТЛИЧКА, що є під зарядом 83-го Відділу Союзу Українок.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

Увага! **Увага!**

Станична Старшина Пластової Станції в Нью Йорку
повідомляє, що
ВПИСИ ДО ПЛАСТУ
будуть відбудуватися від 13-го вересня до кінця місяця жовтня кожної п'ятниці вечером і в суботу до попудня в Пластовому Домі, при 144 Другій Авеню в Нью Йорку, Н. Й.

СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ ЗАЙНЯТЬ
для ЮНАЦТВА — у п'ятницю, 13-го вересня 1985 року о год. 7-й веч. у великій залі Пластового Дому.
для НОВАЦТВА в суботу, 14-го вересня, о год. 1:30.

Усіх обов'язує на відкриття зайнять пластовий однострій.

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для

- Поширювання правди про Україну
- Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
- Оборони громадянських прав українців

Жоертви просимо пересилати чеками, або поштими переказами на

Ukrainian Heritage Defense Fund
с/о Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненням виразком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу.

Сума пожертви \$.....
ім'я та прізвище.....
число дому, вулиця.....
місцевість..... СТЕЙТ..... ПОШТОВИЙ КОД.....

Тисячоліття...

(Закінчення зі стор. 1)

ва (і „світського аностольства“); йшлося головню про підготовлення матеріалів для найбільшого Синоду Єпископів. Відповідні пропозиції були опрацьовані окремими комісіями. При тому висловлено бажання, щоб миряни поодиноких груп мали змогу висловити свої сугестії національним Синодам чи Владичим Конференціям. Врешті, багатовигові присвячено зв'язок поодиноких національних Асоціацій, тим більше, д-р Ген. Секретар цієї Федерації, д-р Еміль Інглес, а наслідок важкої недуги не зміг зробити відповідної синтети. Разом звітувало 11 національних об'єднань. Хід наради дуже облетів Президент Федерації, д-р Іоаннес Фарнлайтнер (австрійський), завдяки феноменальній долмечерській швидкостві, при опануванні цих творчих мов.

Активність Українського Християнського Руху була представлена на тлі актуальної підготовки української діаспори до Тисячоліття Християн Русин-України. Це завдання в значній мірі природно при першості Руху як загального об'єднання українських мирян, творцях і місцевих книжках іх Крайових Об'єднань, які спочатку (в першому десятилітті, 1953-1963) діяли у 4-ох країнах Західної Європи, до дисперсійного центру інтелектуалістів.

Окрему увагу звернено на активну участь православних, як теж на молоді покоління (студентів). Згуртовання еліти, в значній мірі науковців-дослідників, членів наукових товариств та високих навчальних установ, зродило думку, щоб перуч із студійними днями підготовки наукову конференцію, і до того ідеї прислали 4 центрів Наукової Установи: Національного Товариства ім. Шевченка, Української Віли університет, Українську Вищу Академію Наук та Українське Богословське Наукове Товариство. Справді, конференція відбулася якраз після Св. Успенських Днів. І центральна тема була: „Релігія в житті Українського Народу“.

Праці Студійних Днів і Наукової Конференції вийшли заходами Президії УХ Руху і чотирьох співіснуючих наукових установ у трьох томах з 1200 стор. друку. Це й був перехід на нові позиції: не безпосередньої дії, але унапрямованості згідно ініціативної акції українських інтелектуалів, зі спеціальним узагальненням екуменічної дії як об'єднаною чинником в житті української діаспори у часі поступового розпорощення.

Саме на що дію звернули увагу компетентні духовні чинники, коли виступили з ініціативною підготовкою Великого Ювілею Християнської України (1988-1988). Конкретно, Секретаріат 1000-ліття при Синоді Української Католицької Помісної Церкви звернувся 1980 року до провідних двох наукових товариств, що брали участь у підготовці Конференції 1963 року у Роккі зі Папа, щоб вони взяли на себе обов'язок організувати загальний Конгрес української науки 1988 року. Йшлося про НІШ в Європі та про УХ. Представники обох установ, що є міжконфесійними, виступили напередодні, щоб бути мати повне довіря української православної Ієрархії і отримати

благословіння на започаткування зонтажів; 2) що отримав згоду на співдія від активних конфесійних наукових установ, і то обох віровизнань: православного та католицького. Щойно після позитивних відповідей приступлено до об'єднання. Основна Конференція відбулася на „нейтральному“ ґрунті в УВУ — у травні 1984 року. Наступна конференція була в червні 1985 р. у Празі. Ці дві конференції мали за мету об'єднати цілі в освітній сфері за благословінням Блаженнішого Глави УАПЦ та Української Православної Церкви в ЗСА. Митрополита Мстислава. Організатором Конференції був Святослав Філіпович Українська Православна Семінарія у Банді Бруку, а господарем-організатором Рада тієї ж Семінарії під проводом Блаженнішого Митрополита Мстислава. Третя Конференція підготовляється на жовтень 1985 р. у Римі, і вона відбувається за організації УВУ та УБНТ у Римі, негайно після закінчення Синоду Українських Католицьких Владик, щоб зацікавити Синод ходом підготовки праць. У висліді: на обох Конференціях об'єднано 21 українських наукових установ із 3'єднаних Стейтів, Канади, Аргентини, Бразилії, Австралії та Європи (конкретно: Франції, Італії й Німеччини). Крім 14 міжконфесійних є 7 конфесійних (3 православні та 4 католицькі). В Президії Ділового Комітету зарезервовано одне місце для свангельсько-протестантських середовищ, які вправді не мають наукових установ, але мають бути запрошені на індивідуальній базі.

Деталі про підготовку нашого „Мілленіум“ з'ясовано на річному зібранні „Уном Омнес“ точніше з двох причин: 1) щоб зацікавити нашим Тисячоліттям безпосередньо Провід вилівової Міжнародної Федерації і таким способом підготувати можливість по-важнішого виступу у Тисячоліття на одному з наступних з'їздів чи зустрічей. При тому важливо, щоб про нашу працю знали також інші активні національні асоціації і щоб через них у слушний час можна було поширити відповідні матеріали про наше „Мілленіум“. 2) На тлі ролі УХР у підготовці Тисячоліття можна докладно прослідити перехід від загального руху для опанування якнайбільшої кількості мирян до центру інтелектуалістів з більш унапрявленим завданням. Зустрічі інтелектуалів з різних країн поселення змищують зв'язки. Праці таких зустрічей, видані у збірниках, утриваються ті зв'язки. Знову ж репортажі у пресі, яка в українській діаспорі є розмірно сильна, поширюють вплив даного центру. — в даному випадку поглиблюють віру чи релігійну настанову.

Інформація про цей рід дії зустрілася з поважним зацікавленням. Зокрема визначно екуменічне спрямування і спільні надпоглиблення його знайшла своє повне схвалення, — доказ, що при спільній дії визнанням легше можна дістатися до міжнародної оцінки. Врешті, в інформації підкреслено ще, як екуменічна дія змінює національну солідарність у тяжку історичну хвилину, коли знову посилено переслідування на різних землях.

У ВИДАВНИЦТВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СВОБОДА
З'явилася вже друком монументальна збірка літературних оцінок
Д-ра Луки Луцева
ЛІТЕРАТУРА І ЖИТТЯ
Книжка у твердій темній поштовій обгортці з золотими літерами більшого формату, має 480 сторінок і охоплює повне літературне творчість (1925-1975 рр.)
Література і життя, це дійсно монументальний твір, ав'язому біографією, оригінальними статтями і рецензіями про
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ІВАНА ФРАНКА, ОЛЬГУ КОБИЛЯНСЬКУ, БОГДАНА ЛЕПКОГО, ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА, ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА, ВАСИЛЯ ПАЧОВСЬКОГО, МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА, ТИМОТЕЯ БОРДУЛЯКА, ОЛЕКСАНДРА КОРНИЧУКА, ОЛЕСА ГОНЧАРА, ВОЛОДИМИРА СОСЮРУ
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтвого податку
Наполежність платна лише в амер. долларах \$20.00
Замовляти • пор. \$1.00
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Втранчені кредити за українську мову

Після десятилітнього змагання з торонтонською Шкільною Радою, група затурбованих радників і директорів шкіл, які репрезентували українську громаду, програли свої змагання в тому місті за те, щоб відновити дуже важливий додаток до навчання культури і спадщини.

Українська Приватна Допоміжна Програма Навчання — велика ідея, яку старався перевести в життя радник першого „ворду“ міста Олександр Чумак, не увінчалася успіхом через брак зрозуміння і підтримки з боку українських батьків, інструкторів, учителів, шкільних працівників та студентів.

Тепер кредити з середньої школи кожний учень може здобути, навчаючись у цілоденній регулярній школі, в літній школі, в вечірній програмі середніх шкіл або через кореспонденційний відділ провінційного міністерства освіти.

Щоб допомогти поодиноким студентам отримати кредити, радник Чумак запропонував, щоб торонтонська Шкільна рада розпочала окрему програму в 1984-85 році, при допомозі якої можна одержати кредит шляхом приватного навчання. Студентом приватного навчання є той, який не мусить брати участі в регулярних класах, в курсі чи програмі, але який є затвердженим кандидатом, що працює над своїм дипломом або сертифікатом, і для якого директор школи зааранжував процес освіти.

В результаті дискусії на форумі головного директора освіти виринула пропозиція, щоб Шкільна рада впровадила допоміжну програму незалежного навчання спадщини в Гамберсайді коліджет інституті, почавши в 1984-85 шкільному році. Кандидат на студента незалежної програми повинен був залишити у директора коліджету свою аплікацію. Ті, що бажали закінчити свій курс 30-го червня 1985 року, повинні були передати випилену аплікацію до 1-го листопада 1984 року. Студенти цілоденної школи мусили бути отримати підтвердження від директора, що вони також хочуть брати участь у додатковому курсі української мови. Прийняті апліканти мали отримати в школі курс і план праці. (Школа не зобов'язана постачати книжки, тексти, матеріали).

Студентів допоміжних додаткових курсів класифікують після двох письмових іспитів. Кожний студент, що закінчив додатковий незалежний курс з мови (очевидно, з відповідними оцінками), був би зареєстрований на листі „Онтаріо Студент Рекорд“ за законом ч. 271, в „Піпль Рекорд“.

Щоб цю програму відновити і успішно проводити, ініціатори мусили заставитися над деякими проблемами. 1. Хоч незалежні приватні курси ухвалені Шкільною Радою, їхня система евалюації протиставляється системі, яку ухвалила Шкільна рада відносно цілоденної школи. Багато літ учителів скеровувало, щоб оцінювали кож-

го студента індивідуально, на основі його праці на протяжці цілого року та в різних ділянках, а не виключно на основі двох іспитів, як це заведено в додаткових курсах спадщини мов. Вчителі, члени онтарійської Федерації учителів середніх шкіл висловили велике побоювання, навіть спротив, щоб упровадити продовження цієї Української Приватної Допоміжної Програми Навчання. Президент одного локального відділу вищезгаданої федерації звернув увагу на те, що кредити за приватне навчання були ухвалені з думкою про студентів, що живуть у віддалених, ізольованих середовищах, які вчать приватно і які мусять писати іспити в місцях свого замешкання. Також кредити за приватне навчання мають значення у випадку, коли студент не може ходити до регулярної школи із-за хвороби, або каліцтва.

Кредити за приватне навчання ніколи не даються для того, — пояснив цей репрезентант, — щоб замінити кредити регулярної школи. Він навіть заявив, що ці кредити не мають наукового значення самі по собі, є непотрібними додатками і, можливо, можуть бути незвичайно шкідливими для існуючої наукової системи.

Далі, пише цей представник, давати кредити за програми, що їх Шкільна рада не контролює безпосередньо, не перевіряє філософію та методологію курсу — „не мудро і безвідповідально“.

Репрезентанти учительських груп не погоджувалися, щоб давати кредити за ніби самі письмові іспити. Виринули застереження щодо вартості такої науки. На їх думку, цього роду додаткове навчання видається неповиновим, неширим, і неповажним. Ця негативна полеміка вимагала моментальних реакцій нашої громади, але її, на жаль, не було.

Репрезентанти груп учителів твердили, що кредити за приватні додаткові курси не є потрібні, бо там, де бракує кредитів Шкільної ради, їх може постачати програма вечірніх шкіл. А якщо йдеться про навчання української мови, то існують цілоденні українські школи, яким, напевно, зашкодить, коли приватні курси почнуть давати кредити.

Все ж таки, спеціальний комітет різних членів Шкільної ради, — прихильників приватного навчання і кредитів, — виготовив список цілої низки рекомендацій та завваг відносно введення та адміністрації програми додаткових акредитованих курсів у програму регулярних шкіл (вперше в березні 1984 році, а тоді знову в червні 1985 року).

Хоч програма приватних українських курсів протягом останнього року була однаковою з тою, яку ввела Шкільна рада в цілоденній системі, все ж такі студенти лише зареєструвалися до 11-ої і 13-ої клас.

Всього 11 студентів зареєструвалося до Української Допоміжної Програми На-

Відійшли від нас

ВАСИЛЬ КОТИК, член УНС Відд. 183-го ім. Івана Мазепи в Дітроїті, Миш., помер 14-го квітня 1985 року на 91-му році життя. Нар. 13-го січня 1894 року в Селиських, повіт Перемишль, Україна. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Наталію, доньку Ярославу Коч з чоловіком Романом, доньку Олександрю Фльорчук; двоє вунуків з родинами і одного правнука. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Савтфелді, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!

КАТЕРИНА БЛАШКЕВИЧ, член УНС Відд. 484-го ім. Т. Шевченка в Ютіші, Н.Й., померла 22-го лютого 1985 року на 65-му році життя. Нар. 1919 року в Домброві, Польща. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку племінника Чеслава Святика. Похорон відбувся 25-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Тройці у Віїставі, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

ТЕОДАТ ШКОЛЬНИК, член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леві“ в Чикаго, Іл., помер 27-го лютого 1985 року на 73-му році життя. Нар. 1912 року в Ласках Долішніх, Бібірка, Зах. Україна. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дочку Марту Тарко та сина Андрія. Похорон відбувся 2-го березня 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Іл.
Вічна Йому Пам'ять!

СТЕФАН ОКОРЛІЙ, член УНС Відд. 477-го Б-ва св. Йосифа в Галдзоні, Н.Й., помер 6-го грудня 1985 року в селі Ромашіві повіт Чортків на Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Оксану Паюні, сина Михайла, двоє вунуків і брата в Польщі. Похорон відбувся 9-го березня 1985 року на цвинтарі Сілар Парк в Галдзоні, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

МИХАЙЛО ЛЕВЕНЕЦЬ, член УНС Відд. 133-го ім. Б. Хмельницького в Ірвінгтоні, Н.Дж., помер 8-го березня 1985 року на 72-му році життя. Нар. 1912 року в селі Новошени, Західна Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дві дочки — Мирославу і Маріюшу, та сина Антона. Похорон відбувся на цвинтарі Гейт оф Гевен в Іст Гановері, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

ВОЛОДИМИР Р. ЛАЗУКА, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі“ в Чикаго, Іл., помер 10-го березня 1985 року на 34-му році життя. Нар. 1951 року в Чикаго, Іл. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку сестру Керол Стром. Похорон відбувся 16-го березня 1985 року на цвинтарі Помона в Помона, Каліф.
Вічна Йому Пам'ять!

АННА БЕДНАРЧУК, член УНС Відд. 334-го ім. І. Франка в Пармі, Огайо, померла 14-го березня 1985 року на 94-му році життя. Нар. 1891 року в Україні. Членом УНС стала 1927 року. Залишила у смутку дві дочки, семеро вунуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 16-го березня 1985 року на цвинтарі Помона в Помона, Каліф.
Вічна Йому Пам'ять!

ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА можна вже замовляти в книгарні при Свободі

ІВАН ФРАНКО — МИСТЕЦЬ І МИСЛИТЕЛЬ
ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 125-РІЧЧЯ НАРОДИН І 65-РІЧЧЯ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА
за ред. Євгена Федоренка
212 сторінок. Ціна \$15.00, порто \$1.00.
Книжка у твердій поштовій обгортці.
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтвого податку.
ЗАМОВЛЯТИ
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

НЕВИСПІВАНІ ПІСНІ
(Вибрана лірика і проза)
Упорядкували: Б. Бойчук і О. Кузьмович
Обкл. і мист. оформлення Орест Слупчинський
Книжка має 124 сторінки, формат 6" x 9", гарна тверда обкла. Вартість цієї цінної книжки збагачує ще ілюстрації та знімки забутого УСС-а.
Ціна: 9.00 дол. з пересилкою.
Почупи зі стейту Нью Джерсі при замовленні книжку зобов'язані додати до відповідної суми ще 6% стейтвого податку.
Замовляти
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПІРИКА! УВАГА! ПРОЗА!
В-во Пластова Вагана „Бурлаки“, Нью Йорк — 1983
видало і рекомендує книжку:
РОМАНА КУПЧИНСЬКОГО
НЕВИСПІВАНІ ПІСНІ
(Вибрана лірика і проза)
Упорядкували: Б. Бойчук і О. Кузьмович
Обкл. і мист. оформлення Орест Слупчинський
Книжка має 124 сторінки, формат 6" x 9", гарна тверда обкла. Вартість цієї цінної книжки збагачує ще ілюстрації та знімки забутого УСС-а.
Ціна: 9.00 дол. з пересилкою.
Почупи зі стейту Нью Джерсі при замовленні книжку зобов'язані додати до відповідної суми ще 6% стейтвого податку.
Замовляти
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Тенісові турніри на Союзівці
Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Раконого, ст. подас до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:
14-15-го вересня Запрошений УНС
28-29-го вересня Подвійні гри Пласт
12-13-го жовтня — КЛК.

HELP WANTED
Editorial assistant/assistant editor
Requirements: training in journalism or related field, writing experience, knowledge of Ukrainian language.
Salary commensurate with experience and qualifications; good benefits.
Send resume, reference and clipping to: The Editor, The Ukrainian Weekly, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Супресс Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ
О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 до 5 по пол., в неділю від 10 до 4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заведемо до Вашого дому з прокстами й порадами.

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Український Національний Цвинтар-Пам'ятник погаджують всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pennsylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

PETRO JAREMA
UKRAЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і OKOLICHNIA
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банді Бруку і перенесенням Тіленьких Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ЧАКУНА, член УНС Відд. 66-го в Рочестері, Н.Й., помер 23-го грудня 1984 року на 90-му році життя. Нар. 1895 року в Джерзі Сіті, Н.Дж. Залишив у смутку дочку Марію Мульбу, двоє вунуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 27-го грудня 1984 року на цвинтарі Кальварія у Квінсі, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

АЛЬФРЕД КОЦЬ, член УНС Відд. 164-го в Бернику, Па., помер 4-го січня 1985 року на 72-му році життя. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Братр Крік, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

ОЛЬГА ХОМИН, член УНС Відд. 216-го у Філадельфії, Па., померла 15-го березня 1985 року на 65-му році життя. Нар. 1920 року у Львові, Україна. Залишила у смутку дочку: Галину Рикі, Ярославу Морі і сина Теодія та четверо вунуків. Похорон відбувся 18-го березня 1985 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

СТЕПАН КОЗЛА, член УНС Відд. 31-го ім. св. Кирила і Методія в Ст. Клер, Па., помер 21-го березня 1985 року на 66-му році життя. Нар. 21-го жовтня 1918 року в Ст. Клер, Па. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку доньку Шерон Айхерт, сина Чарла і В.Р.Б. Аллена. Похорон відбувся на цвинтарі Воскресіння на Статен Айленді, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

ТЕОДАТ ШКОЛЬНИК, член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леві“ в Чикаго, Іл., помер 27-го лютого 1985 року на 73-му році життя. Нар. 1912 року в Ласках Долішніх, Бібірка, Зах. Україна. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дочку Марту Тарко та сина Андрія. Похорон відбувся 2-го березня 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Іл.
Вічна Йому Пам'ять!

СТЕФАН ОКОРЛІЙ, член УНС Відд. 477-го Б-ва св. Йосифа в Галдзоні, Н.Й., помер 6-го грудня 1985 року в селі Ромашіві повіт Чортків на Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Оксану Паюні, сина Михайла, двоє вунуків і брата в Польщі. Похорон відбувся 9-го березня 1985 року на цвинтарі Сілар Парк в Галдзоні, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

МИХАЙЛО ЛЕВЕНЕЦЬ, член УНС Відд. 133-го ім. Б. Хмельницького в Ірвінгтоні, Н.Дж., помер 8-го березня 1985 року на 72-му році життя. Нар. 1912 року в селі Новошени, Західна Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дві дочки — Мирославу і Маріюшу, та сина Антона. Похорон відбувся на цвинтарі Гейт оф Гевен в Іст Гановері, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

ВОЛОДИМИР Р. ЛАЗУКА, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі“ в Чикаго, Іл., помер 10-го березня 1985 року на 34-му році життя. Нар. 1951 року в Чикаго, Іл. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку сестру Керол Стром. Похорон відбувся 16-го березня 1985 року на цвинтарі Помона в Помона, Каліф.
Вічна Йому Пам'ять!

АННА БЕДНАРЧУК, член УНС Відд. 334-го ім. І. Франка в Пармі, Огайо, померла 14-го березня 1985 року на 94-му році життя. Нар. 1891 року в Україні. Членом УНС стала 1927 року. Залишила у смутку дві дочки, семеро вунуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 16-го березня 1985 року на цвинтарі Помона в Помона, Каліф.
Вічна Йому Пам'ять!

ВАСИЛЬ КОТИК, член УНС Відд. 183-го ім. Івана Мазепи в Дітроїті, Миш., помер 14-го квітня 1985 року на 91-му році життя. Нар. 13-го січня 1894 року в Селиських, повіт Перемишль, Україна. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Наталію, доньку Ярославу Коч з чоловіком Романом, доньку Олександрю Фльорчук; двоє вунуків з родинами і одного правнука. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Савтфелді, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!

КАТЕРИНА БЛАШКЕВИЧ, член УНС Відд. 484-го ім. Т. Шевченка в Ютіші, Н.Й., померла 22-го лютого 1985 року на 65-му році життя. Нар. 1919 року в Домброві, Польща. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку племінника Чеслава Святика. Похорон відбувся 25-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Тройці у Віїставі, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

СТЕФАН ОКОРЛІЙ, член УНС Відд. 477-го Б-ва св. Йосифа в Галдзоні, Н.Й., помер 6-го грудня 1985 року в селі Ромашіві повіт Чортків на Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Оксану Паюні, сина Михайла, двоє вунуків і брата в Польщі. Похорон відбувся 9-го березня 1985 року на цвинтарі Сілар Парк в Галдзоні, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

МИХАЙЛО ЛЕВЕНЕЦЬ, член УНС Відд. 133-го ім. Б. Хмельницького в Ірвінгтоні, Н.Дж., помер 8-го березня 1985 року на 72-му році життя. Нар. 1912 року в селі Новошени, Західна Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дві дочки — Мирославу і Маріюшу, та сина Антона. Похорон відбувся на цвинтарі Гейт оф Гевен в Іст Гановері, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

ВОЛОДИМИР Р. ЛАЗУКА, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі“ в Чикаго, Іл., помер 10-го березня 1985 року на 34-му році життя. Нар. 1951 року в Чикаго, Іл. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку сестру Керол Стром. Похорон відбувся 16-го березня 1985 року на цвинтарі Помона в Помона, Каліф.
Вічна Йому Пам'ять!

АННА БЕДНАРЧУК, член УНС Відд. 334-го ім. І. Франка в Пармі, Огайо, померла 14-го березня 1985 року на 94-му році життя. Нар. 1891 року в Україні. Членом УНС стала 1927 року. Залишила у смутку дві дочки, семеро вунуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 16-го березня 1985 року на цвинтарі Помона в Помона, Каліф.
Вічна Йому Пам'ять!

ВАСИЛЬ КОТИК, член УНС Відд. 183-го ім. Івана Мазепи в Дітроїті, Миш., помер 14-го квітня 1985 року на 91-му році життя. Нар. 13-го січня 1894 року в Селиських, повіт Перемишль, Україна. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Наталію, доньку Ярославу Коч з чоловіком Романом, доньку Олександрю Фльорчук; двоє вунуків з родинами і одного правнука. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Савтфелді, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!

КАТЕРИНА БЛАШКЕВИЧ, член УНС Відд. 484-го ім. Т. Шевченка в Ютіші, Н.Й., померла 22-го лютого 1985 року на 65-му році життя. Нар. 1919 року в Домброві, Польща. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку племінника Чеслава Святика. Похорон відбувся 25-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Тройці у Віїставі, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

ТЕОДАТ ШКОЛЬНИК, член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леві“ в Чикаго, Іл., помер 27-го лютого 1985 року на 73-му році життя. Нар. 1912 року в Ласках Долішніх, Бібірка, Зах. Україна. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дочку Марту Тарко та сина Андрія. Похорон відбувся 2-го березня 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Іл.
Вічна Йому Пам'ять!

СТЕФАН ОКОРЛІЙ, член УНС Відд. 477-го Б-ва св. Йосифа в Галдзоні, Н.Й., помер 6-го грудня 1985 року в селі Ромашіві повіт Чортків на Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Оксану Паюні, сина Михайла, двоє вунуків і брата в Польщі